

КОМЕРЦИЈАЛИСТА
ТРГОВИНСКО ПОСЛОВАЊЕ
-трећа година-

1. модул - Трговина као привредна делатност

➤ Недовољан (1)

- Ученик није у стању да објасни настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности.
- Не може да наведе или објасни функције трговине.
- Нема јасну представу о економској повезаности трговине са другим привредним делатностима.

➤ Довољан (2)

- Ученик је делимично у стању да објасни настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности, али одговор није потпун.
- Уме да неведе основне функције трговине, али објашњење није дубинско.
- Економске везе трговине са другим привредним делатностима су делимично објашњене, али без значајније повезаности или детаља.

➤ Дobar (3)

- Ученик је у стању да јасно објасни настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности, али са неким мањим пропустима или недовољним детаљима.
- Објашњава функције трговине и може илустровати примере.
- Економске везе трговине са другим привредним делатностима (пољопривредом, индустријом, саобраћајем) су разумљиво објашњене, али могло би бити више детаља и дубине.

➤ Врло добар (4)

- Ученик је добро објаснио настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности, са већим бројем примера и детаља.
- Функције трговине су јасно објашњене, а ученик разуме њихову важност.
- Економске везе трговине са другим привредним делатностима су добро разјашњене, са уважавањем више аспеката и са становишта трговине и са становишта одређене привредне делатности.

➤ Одличан (5)

- Ученик потпуно и детаљно објашњава настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности, уз јасне и конкретне примере.
- Функције трговине су детаљно објашњене са нагласком на њихову важност за економију.
- Економске везе трговине са другим привредним делатностима су изузетно јасно објашњене, уз разматрање дубоких и комплексних односа.

2. модул - Организациони облици трговине

➤ Недовољан (1)

- Ученик није у стању да разликује облике трговине.
- Не може да објасни организационе облике трговине на велико.
- Не разликује основне врсте малопродаје према начину продаје.

- Не разуме значај и место услуга у промету робе или не може да објасни њихов значај за кориснике.
- Не разликује и није у стању да објасни привредне организације које се баве пружањем трговинских услуга.

➤ Довољан (2)

- Ученик је делимично у стању да разликује облике трговине, али одговори су површни или недовољно јасни.
- Може делимично објаснити организационе облике трговине на велико, али са значајним недостацима.
- Разликује неке врсте малопродаје према начину продаје, али без довољних детаља.
- Разуме основну улогу услуга у промету робе, али објашњење није потпуно или није повезано са значајем за кориснике.
- Помањкају примери и детаљи у објашњавању различитих привредних организација које се баве пружањем трговинских услуга.

➤ Дobar (3)

- Ученик разликује облике трговине и може их објаснити, али са неким мањим недостацима или недовољним детаљима.
- Објашњава организационе облике трговине на велико, али са ограниченим примерима или детаљима.
- Разликује врсте малопродаје према начину продаје и може их разумљиво објаснити.
- Ученик објашњава место услуга у промету робе и може навести њихов значај за кориснике, али без дубље анализе.
- Разликује и објашњава неке привредне организације које се баве пружањем трговинских услуга, али са мањим недостатком детаља.

➤ Врло добар (4)

- Ученик јасно разликује облике трговине, са примерима и детаљним објашњењем.
- Објашњава организационе облике трговине на велико уз примере и разматрање њихове значајности.
- Разликује и објашњава све врсте малопродаје према начину продаје уз довољно детаља и примера.
- Место и значај услуга у промету робе су јасно објашњени и повезани са потребама и интересима корисника.
- Ученик разликује и детаљно објашњава привредне организације које се баве пружањем трговинских услуга.

➤ Одличан (5)

- Ученик потпуно и прецизно разликује облике трговине, уз дубинско објашњење и конкретне примере.
- Објашњава организационе облике трговине на велико са детаљним и детаљно разрађеним примерима који показују њихову улогу и значај.
- Разликује све врсте малопродаје према начину продаје, са извршним разматрањем свих аспеката и примера из стварне праксе.
- Објашњава место и значај услуга у промету робе и детаљно разматра њихову важност за кориснике, са конкретним примјерима.
- Ученик јасно разликује и детаљно објашњава све врсте привредних организација које се баве пружањем трговинских услуга, уз анализу њихове улоге и значаја у економском систему.

3. модул - Трговина, тржиште и транспорт

➤ Недовољан (1)

- Ученик не разликује организационе облике тржишта.
- Не може да објасни тржишне институције гросистичког типа и институције за послове малопродаје.
- Не разуме улогу конкуренције на тржишту и не може да наведе добре и лоше стране конкуренције.
- Не разликује облике нарушавања конкуренције.
- Не разуме везу између трговине и транспорта и не може да објасни значај транспорта.
- Не разликује задатке у транспорту и врсте превоза.
- Не разуме важност и поступак планирања транспорта.
- Не разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту и не може да наведе предности и недостатке превоза у сопственој и у туђој режији.

➤ Довољан (2)

- Ученик делимично разликује организационе облике тржишта, али са недовољним детаљима.
- Може делимично објаснити тржишне институције гросистичког типа и малопродаје, али објашњење је површно.
- Разуме основну улогу конкуренције на тржишту, али објашњење није детаљно и не разматра добре и лоше стране конкуренције.
- Делимично разликује облике нарушавања конкуренције, али са недовољним примерима.
- Површно објашњава везу између трговине и транспорта, као и значај транспорта.
- Нису довољно разликовани задатци у транспорту и врсте превоза.
- Делимично разуме важност и поступак планирања транспорта.
- Може разликовати коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту, али са недовољно детаља и примера.

➤ Дobar (3)

- Ученик разликује организационе облике тржишта, али са неким мањим недостацима у објашњењу.
- Добро објашњава тржишне институције гросистичког типа и институције за малопродају.
- Разуме улогу конкуренције на тржишту и објашњава добре и лоше стране конкуренције, али са ограниченим примерима.
- Разликује облик нарушавања конкуренције, али објашњење је генерално без дубље анализе.
- Објашњава везу између трговине и транспорта и разуме њихов значај за економију.
- Разликује задатке у транспорту и врсте превоза, али не са детаљима који би додатно осветлили разлике.
- Разуме важност и поступак планирања транспорта, али не разматра све аспекте.
- Разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту, али са неким недостацима у објашњењу предности и недостатака.

➤ Врло добар (4)

- Ученик јасно разликује организационе облике тржишта и објашњава их са примерима и детаљима.
- Добро објашњава тржишне институције гросистичког типа и институције за малопродају са примерима из праксе.
- Разуме улогу конкуренције на тржишту и детаљно разматра добре и лоше стране конкуренције.

- Разликује облике нарушавања конкуренције и објашњава их са примерима.
- Јасно објашњава везу између трговине и транспорта, као и значај транспорта за економију.
- Разликује задатке у транспорту и врсте превоза уз објашњење свих карактеристика.
- Разуме важност и поступак планирања транспорта и разматра све релевантне аспекте.
- Разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту и пружа дубљу анализу предности и недостатака превоза у сопственој и туђој режији.

➤ Одличан (5)

- Ученик потпуно и прецизно разликује организационе облике тржишта и објашњава их уз дубинско разматрање.
- Самостално објашњава тржишне институције гресистичког типа и малопродаје са конкретним примерима и детаљима.
- Потпуно разуме улогу конкуренције на тржишту и изузетно детаљно разматра њене добре и лоше стране уз примере из стварне праксе.
- Јасно разликује облике нарушавања конкуренције, уз јасне и конкретне примере и дубље разматрање.
- Јасно и детаљно објашњава везу између трговине и транспорта и њихов значај у контексту економије.
- Потпуно разликује задатке у транспорту и врсте превоза, уз изванредну детаљност у анализи карактеристика.
- Потпуно разуме важност и поступак планирања транспорта, укључујући све аспекте и стручне приступе.
- Потпуно разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту и нуди дубоку и прецизну анализу предности и недостатака превоза у сопственој и у туђој режији.

4. модул - Трговинско предузеће

➤ Недовољан (1)

- Ученик не показује разумевање појмова и услова за настанак предузећа и није у стању да их дефинише.
- Не може да наведе основне карактеристике предузећа.
- Не разуме концепт предузећа као система и не може да наведе разлоге његовог постојања.
- Не познаје појам поделе рада и специјализације.
- Не разликује предузећа према привредној делатности и величини.
- Не може да наведе и објасни основне врсте друштава лица и друштава капитала.
- Не разуме шта су јавна предузећа и није у стању да наведе њихове врсте.
- Не разуме појам окружења предузећа и није у стању да наведе његове врсте.
- Не разликује пословне функције у трговинском предузећу и не може да именује основне елементе.

➤ Довољан (2)

- Ученик делимично дефинише појмове и услове за настанак предузећа, али са неким недостацима.
- Наводи неке основне карактеристике предузећа, али одговори су површни.
- Ученик разуме концепт предузећа као система, али није у могућности да разложи све разлоге његовог постојања.
- Делимично разуме појам поделе рада и специјализације, али објашњење је површно.

- Познаје неке класификације предузећа према привредној делатности и величини, али без довољно примера или детаља.
- Може да наведе и објасни неке врсте друштава лица и капитала, али не са потпуном тачношћу.
- Делимично разуме појам јавних предузећа и може да наведе неке њихове врсте.
- Основа окружења предузећа је објашњена, али недостатак дубљег разматрања врста окружења.
- Разуме основне пословне функције у трговинском предузећу, али не разликује све његове елементе.

➤ Добар (3)

- Ученик дефинише појмове и услове за настанак предузећа и може дати основну дефиницију, али са неким мањим пропустима.
- Наводи већину основних карактеристика предузећа и може да их објасни уз неке примере.
- Ученик разуме концепт предузећа као система и може да наведе већину разлога за његово постојање.
- Дефинише поделу рада и специјализацију, али са неким недостацима у објашњењу.
- Разликује предузећа према привредној делатности и величини, али недостаје нека дубља анализа.
- Може да наведе и објасни основне врсте друштава лица и друштава капитала, али уз неке опште и површне дефиниције.
- Разуме појам јавних предузећа и може да наведе неке врсте, али без детаљнијег разматрања.
- Разликује врсте окружења предузећа, али није у могућности да их све детаљно анализира.
- Објашњава пословне функције у трговинском предузећу и разликује неке од основних елемената.

➤ Врло добар (4)

- Ученик добро дефинише појмове и услове за настанак предузећа и може их објаснити са значајним бројем примера.
- Наводи и објашњава већину основних карактеристика предузећа, са јасним примерима и детаљима.
- Добро разуме концепт предузећа као система и детаљно разматра разлоге за његово постојање.
- Објашњава поделу рада и специјализацију са примерима који илуструју њихову примењивост.
- Разликује предузећа према привредној делатности и величини, те образлаже те класификације са dobrим примерима.
- Објашњава и разликује основне врсте друштава лица и друштава капитала, укључујући њихове разлике.
- Јасно разуме јавна предузећа и може да наведе и разликује врсте јавних предузећа.
- Разумевање окружења предузећа и разлика између врста окружења је добар, уз примере и објашњења.
- Разликује пословне функције у трговинском предузећу и разуме све основне елементе са конкретним примерима.

➤ Одличан (5)

- Ученик прецизно дефинише појмове и услове за настанак предузећа уз дубинску анализу и конкретне примере.
- Наводи све основне карактеристике предузећа и објашњава их уз изванредну подршку примера из праксе.
- Потпуно разуме концепт предузећа као система и истражује све разлоге за његово постојање, укључујући дубоке анализе.

- Пажљиво дефинише поделу рада и специјализацију, уз примере који јасно показују њихову примењивост у различитим контекстима.
- Разликује предузећа према привредној делатности и величини и детаљно разматра све класификације уз стручне примере.
- Може да наведе, разликује и објасни све врсте друштава лица и друштава капитала са јасним разликама и примерима.
- Потпуно разуме јавна предузећа и разликује све врсте јавних предузећа уз детаљну анализу њихове улоге.
- Потпуно разуме окружење предузећа, разликује све врсте окружења и пружа дубоку анализу њиховог утицаја на пословање.
- Објашњава све пословне функције у трговинском предузећу и разликује све његове основне елементе уз примере и стручне анализе.

5. модул - Средства предузећа

➤ Недовољан (1)

- Ученик није у стању да дефинише средства предузећа и не разликује основне критеријуме за њихово разликовање.
- Не може да наведе врсте средстава предузећа, нити да препознаје разлике између њих.
- Не разуме појам обртних средстава и није у стању да их класификује.
- Не разуме појам коефицијента обрта и временског трајања обрта обртних средстава, нити може да израчуна било који од ових параметара.
- Не разликује врсте основних средстава предузећа и не може да израчуна набавну, садашњу и отписану вредност основних средстава.
- Не разуме како се обрачунава амортизација и није у стању да примени ниједну од метода за обрачун.
- Не разликује изворе средстава предузећа и не може да препозна разлике између њих.
- Не разуме врсте трошкова у трговини и није у стању да их класификује.

➤ Довољан (2)

- Ученик може делимично да дефинише средства предузећа и разликује неке основне критеријуме за њихово разликовање, али са значајним недостацима.
- Наводи неке врсте средстава предузећа, али без довољне прецизности.
- Делимично разуме обртна средства и може да наведе неке врсте обртних средстава, али не разликује све критеријуме.
- Може да израчуна коефицијент обрта и временско трајање обрта обртних средстава, али са грешкама или уз подршку.
- Разликује неке врсте основних средстава, али није у стању да прецизно израчуна набавну, садашњу и отписану вредност.
- Разуме основне принципе амортизације, али није у стању да примени све методе обрачуна.
- Делимично разликује изворе средстава предузећа и може да препозна неке од њих.
- Разуме неке врсте трошкова у трговини, али их не класификује увек исправно или са примерима.

➤ Добар (3)

- Ученик дефинише средства предузећа и разликује основне критеријуме за њихово разликовање, али са неким мањим пропустима.
- Наводи све врсте средстава предузећа, али са неким општим дефиницијама.
- Разуме појам обртних средстава и разликује њихове врсте, али не увек са потпуном прецизношћу.
- Може да израчуна коефицијент обрта и временски период трајања обрта обртних средстава са мањим недостацима.
- Разликује врсте основних средстава предузећа и може да израчуна набавну, садашњу и отписану вредност, али са ограниченим примерима.
- Правилно примењује једну од метода амортизације, али са недостацима у примени других метода.
- Добро разликује изворе средстава предузећа и може да наведе неке од њих са примерима.
- Разуме и разликује већину врста трошкова у трговини и може да их класификује на основу задатих података.

➤ Врло добар (4)

- Ученик добро дефинише средства предузећа и прецизно разликује критеријуме за њихово разликовање, уз конкретне примере.
- Наводи све врсте средстава предузећа са јасним и тачним дефиницијама.
- Разуме појам обртних средстава и у стању је да разликује све врсте обртних средстава.
- Може да израчуна коефицијент обрта и временски период трајања обрта обртних средстава са малим грешкама.
- Разликује све врсте основних средстава и може тачно да израчуна набавну, садашњу и отписану вредност на основу датих података.
- Исправно примењује неколико метода за обрачун амортизације и може да одабере најпогоднију за задати случај.
- Јасно разликује све изворе средстава предузећа и може да изведе закључке о њиховој примени.
- Правилно разликује врсте трошкова у трговини и може да их систематски класификује уз образложење.

➤ Одличан (5)

- Ученик прецизно дефинише средства предузећа и разликује све критеријуме за њихово разликовање уз дубинску анализу.
- Наводи и дефинише све врсте средстава предузећа са јасним и конкретним примерима.
- Потпуно разуме појам обртних средстава и у потпуности разликује све њихове врсте.
- Са високом прецизношћу израчунава коефицијент обрта и временски период трајања обртних средстава уз разматрање свих релевантних фактора.
- У потпуности разликује врсте основних средстава и тачно израчунава набавну, садашњу и отписану вредност, укључујући све релевантне факторе.
- Одлично примењује различите методе амортизације и може да их прилагоди специфичним условима предузећа.
- Разликује све изворе средстава предузећа и детаљно објашњава њихову улогу у пословању предузећа.
- Потпуно разуме и разликује све врсте трошкова у трговини, као и њихову примјену у различитим ситуацијама, уз примере.

6. модул - Организационо понашање и организациона култура предузећа

➤ Недовољан (1)

- Ученик није у стању да опише појам организационог понашања и не показује разумевање основних принципа.
- Не разуме појам организационе културе и организационе климе, те не може да их дефинише ни на најосновнијем нивоу.
- Не препознаје различите врсте конфликта у организацији, нити има знање о методама за њихово решавање.
- Не разликује позитиван и негативан утицај конфликта на функционисање предузећа и не може да пружи конкретне примере.

➤ Довољан (2)

- Ученик има ограничено разумевање појма организационог понашања и може да да основну дефиницију, али са значајним недостацима.
- Може делимично дефинисати организациону културу и организациону климу, али са недовољним објашњењем.
- Непотпуно разликује неке врсте конфликта у организацији, али не разуме у потпуности начине за њихово решавање.
- Препознаје основне позитивне и негативне аспекте конфликта у организацији, али не разматра њихов утицај у детаљима.

➤ Дobar (3)

- Ученик може да опише појам организационог понашања, али са неким мањим недостацима у дефиницији.
- Добро дефинише појам организационе културе и организационе климе, али уз неке нејасноће или недостатке у детаљима.
- Разликује неке врсте конфликта у организацији и може да навести неке од метода за њихово решавање, али није у стању да их све објасни.
- Ученик разуме основне позитивне и негативне аспекте конфликта на функционисање предузећа, али не разматра све факторе који могу утицати на организацију.

➤ Врло добар (4)

- Ученик прецизно опише појам организационог понашања и разуме његову улогу у организацијама.
- Јасно дефинише појам организационе културе и организационе климе, уз конкретне примере који илуструју њихову примену.
- Разликује различите врсте конфликта у организацији и може да наведе и објасни неке од техника за њихово решавање, са добрим разматрањем последица.
- Ученик разуме позитиван и негативан утицај конфликта на функционисање предузећа и може да објасни како ови утицаји варирају у зависности од контекста.

➤ Одличан (5)

- Ученик показује дубинско разумевање појма организационог понашања и може да га детаљно анализира у контексту различитих организација.
- Потпуно разуме појам организационе културе и организационе климе и може да понуди изванредне примере из праксе који потврђују њихову важност у организацијама.

- Прецизно разликује све врсте конфликта у организацији и предлаже комплексне и практичне методе за њихово решавање, уз уважавање различитих аспеката ситуације.
- Потпуно разуме позитивне и негативне аспекте конфликта и може да разматра њихов утицај на функционисање предузећа, укључујући све релевантне факторе који могу утицати на развој организације.

7. модул - Улога државе у трговинском пословању

➤ Недовољан (1)

- Ученик није у стању да објасни улогу државе у трговини и не разуме њене прописе.
- Не може да наведе мере које држава доноси у циљу спречавања шпекулација и нелојалне конкуренције.
- Не разуме законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача и није у стању да их наведе ни на најосновнијем нивоу.

➤ Довољан (2)

- Ученик има ограничено разумевање улоге државе у трговини, али не може детаљно да објасни њену улогу.
- Наводи неке прописе или мере које држава доноси у циљу спречавања шпекулација и нелојалне конкуренције, али их не објашњава детаљно.
- Делимично разуме законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача, али са значајним пропустима у примени или објашњењу.

➤ Добар (3)

- Ученик објашњава улогу државе у трговини, али са неким мањим недостацима или пропустима у детаљима.
- Разуме прописе који се односе на спречавање шпекулација и нелојалне конкуренције и може да их наведе, али не пружа потпуну анализу.
- Добро разуме законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача и може да наведе већину основних обавеза, али не детаљно.

➤ Врло добар (4)

- Ученик јасно објашњава улогу државе у трговини, са добрим разматрањем законских оквира и мера које држава предузима.
- Разумева прописе који регулишу спречавање шпекулација и нелојалне конкуренције и може да их прецизно наведе, уз добар примерак.
- Објашњава законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача, уз јасно навођење најважнијих обавеза и њихову примену у контексту пословања.

➤ Одличан (5)

- Ученик објашњава улогу државе у трговини, уз дубинску анализу прописаних мера, укључујући економске и правне аспекте.
- Потпуно разуме прописе који се односе на спречавање шпекулација и нелојалне конкуренције и може да наведе конкретне мере које држава примењује, уз примере из стварног живота.
- У стању је да објасни све законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача, укључујући све релевантне законе и правила која регулишу ову област